

Základní škola a Mateřská škola
Krásná Hora, příspěvková organizace

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM ŠKOLNÍ DRUŽINY

MOTTO:

„Volný čas je nejdůležitější součástí našeho života.“

Denis Diderot

Obsah

1. Identifikační údaje	3
2. Charakteristika školní družiny	4
2.1 Podmínky pro přijímání do ŠD, odhlášení z docházky do ŠD, vyloučení z docházky do ŠD	4
2.2 Provozní doba školní družiny	5
2.3 Materiální, ekonomické, personální podmínky	5
2.4 Podmínky bezpečnosti a ochrany zdraví	6
3. Charakteristika ŠVP	7
3.1 Vzdělávací cíle	7
3.2 Formy činností	7
3.3 Podmínky pro vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami	9
4. Výchovně vzdělávací plán	10
4.1 Obsah vzdělávání (plány činností)	10
4.2 Klíčové kompetence	10
4.3 Metody a formy práce	11
5. Plán činností školní družiny	11
6. Vzdělávací oblasti	14

1. Identifikační údaje

Adresa školy:

Základní škola a Mateřská škola Krásná Hora

Krásná Hora 34, 582 34 Krásná Hora u Havlíčkova Brodu

IČ: 70989257

IZO: 117000086

Ředitelka školy: Ing. Tereza Šťastná

Vychovatelka: Lucie Bártlová

Tel.: 720 051 320

e-mail: druzina@zsms.krasnahora.cz

Web: www.zsms.krsanahora.cz

Zřizovatel: Obecní úřad Krásná Hora

Sídlo zřizovatele: Krásná Hora 34, 582 34 Krásná Hora u Havlíčkova Brodu

Tel.: 569 488 126

e-mail: obec@krasnahora.cz

IČ: 00267694

Platnost dokumentu od 1.9. 2023

Aktualizaci provedla: Lucie Bártlová

2. Charakteristika školní družiny

Školní družina (dále ŠD) je školské zařízení poskytující zájmové vzdělávání žákům základní školy podle vlastního vzdělávacího programu, který umožňuje výrazně se profilovat podle zájmů a potřeb žáků. ŠD nabízí výchovné, vzdělávací, rekreační, sportovní a zájmové činnosti žákům v době mimo vyučování.

Školní družina je zřízena podle zákona č.561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání. Řídí se podle vyhlášky MŠMT č.74/2005 Sb., o zájmovém vzdělávání.

Školní družina je místem, které mohou žáci využít pro odpočinek a regeneraci po školní výuce, ale také zde aktivně a smysluplně trávit volný čas. Zajišťuje žákům smysluplnou náplň volného času po vyučování. Základním prostředkem všech činností, ale také umožní navázat bližší kontakt s ostatními dětmi, a to nejen spolužáky, ale i s žáky z vyšších a nižších ročníků, což je jeden ze způsobů, jak aktivně zabránit případným projevům šikany.

Ke každému žákovi je přistupováno individuálně. Jsou zohledněny jeho speciální vzdělávací a výchovné potřeby, v tomto smyslu je poskytována péče dětem handicapovaným i mimořádně nadaným. K individuálnímu přístupu v základní rovině patří zejména schopnost přihlížet k individuálním zvláštnostem ve schopnostech, vědomostech, dovednostech, zkušenostech, charakteru i životní situaci svěřených žáků i k jejich věkové zralosti i vyspělosti.

U dětí jsou rozvíjeny schopnosti rozhodování, hodnocení a sebehodnocení. Jsou tu rozvíjeny gramotnosti: čtenářská a matematická. Mají možnost volby aktivit, spolupodílejí se na tvorbě programu v družině, je respektován jejich názor. Jsou vedeny k samostatnosti, je jim dána možnost rozhodovat, ale také být zodpovědný a respektovat ostatní. Důležité jsou společné aktivity s mateřskou školou, kdy mají možnost setkat se s mladšími dětmi a převzít tak roli starších a zkušenějších.

2.1 Podmínky pro přijímání do ŠD, odhlášení z docházky do ŠD, vyloučení z docházky do ŠD

Družina je určena všem žákům prvního stupně základní školy. O přijetí žáka rozhoduje ředitel školy na základě písemné přihlášky, součástí je písemné sdělení zákonných zástupců, ústní sdělení je nedostačující.

Žák může být rozhodnutím ředitele ze školní družiny podmíněně vyloučen nebo zcela vyloučen, jestliže soustavně narušuje školní řád a činnost školní družiny. V podmíněném vyloučení ředitel stanoví porušení zkušební lhůtu, nejdéle však 1 rok. Dopustí-li se žák v průběhu zkušební doby dalšího porušení, rozhodne ředitel o jeho vyloučení. Žák může být vyloučen ze školní družiny také v případě, pokud ji dlouhodobě svévolně nenavštěvuje nebo z jiných zvláště závažných důvodů.

2.2 Provozní doba školní družiny

- 7:00 – 8:00 (ranní provoz)
- 12:00 – 15:30 (odpolední provoz)

Účast na ranní ŠD je nepovinná, za příchod žáka odpovídají zákonní zástupci. Pobyť v odpolední družině je povinný podle údajů uvedených v přihlášce do ŠD, po obědě si vychovatelka ŠD přebírá žáky od učitelky. Pokud je nutné, aby dítě odešlo ze ŠD v jinou dobu, než je stanoveno v přihlášce do ŠD, musí mít písemnou omluvenku, která obsahuje jméno žáka, datum, hodinu odchodu, údaj, zda žák odchází domů sám nebo v doprovodu a podpis zákonného zástupce. Telefonní změna odchodu není dostačující.

Rodiče jsou povinni vyzvednout dítě v dohodnutém termínu, pokud tak neučiní, vychovatelka je vyzve telefonicky. V případě neúspěchu informuje ředitelku školy, pokud se tato situace vícekrát opakuje, je kontaktován OSPOD (odbor sociálně právní ochrany dětí).

2.3 Materiální, ekonomické, personální podmínky

Školní družina má k dispozici samostatnou místnost, která je vybavena odpovídajícím nábytkem, pomůckami, hračkami, stavebnice, stolními hrami, časopisy a příruční knihovnou. Je zde vytvořeno bezpečné prostředí, pozornost je věnována zejména udržování čistoty, přiměřené míry hlučnosti, dostatečnému osvětlení i větrání. Žáci mají dostatečný prostor ke spontánním hrám, zájmovým činnostem i k přípravě na vyučování. Podle finančních možností jsou pořizovány další vhodné pomůcky a materiály. Je nutné, aby žáci dodržovali ŠŘ ve školní družině.

Pobyť venku probíhá na obecním dětském hřišti, které se nachází nedaleko od budovy školy. Zde se mnou žáci věnovat sportovním aktivitám. Podle aktuálního stavu počasí jsou uskutečňovány procházky s cílem poznat blízké okolí školy, obec Krásnou Horu, ale i okolní krajinu. Pobyť v přírodě je spojen s pohybovými a sportovními hrami. Žáci se učí pomocí didaktických her poznávat zvířata i rostliny, důraz je kladen také na environmentální výchovu.

Šatna a WC jsou umístěny na chodbě. Žáci jsou vedeny ke správným hygienickým návykům. Stravování probíhá ve školní jídelně, která se nachází v budově školy. Ve spolupráci se školní kuchyní vychovatelka dbá na dodržování pitného režimu. Vychovatelky ŠD jsou plně kvalifikovány. Navozují jednotlivé aktivity, vhodně motivují, umožňují rozvíjet zájmy a společně s žáky činnosti hodnotí, pokud lze i plánují. Probouzí v žácích aktivní zájem o znalosti a dovednosti, rozvíjí jejich přirozenou zvědavost, chuť navazovat sociální kontakty a komunikovat mezi sebou. Také vychovatelky vytváří všem dětem příznivé sociální klima, vzbuzují zájem o jednotlivé aktivity, podporují rozvoj sebevědomí a dalších pozitivních stránek jejich osobnosti.

Vychovatelky ŠD dále eliminují a řeší případné sociálně patologické jevy. Jsou schopny rozlišit běžné projevy šikádní a agrese od skutečné šikany. Primární prevence šikany se týká také školních a mimoškolních programů mimo vyučování, proto i ve školní družině je vytvořen tzv. ochranný režim, který spočívá v nastavení smysluplného řádu a zejména v účinném dohledu. Na tvorbě pravidel ŠD a na reflexi jejich dodržování se podílejí spolu s vychovatelkami i samotní žáci. Cílem je vytvořit bezpečné, respektující a spolupracující prostředí. V rámci programu ŠD jsou dále zařazovány aktivity, které posilují kladné vztahy mezi žáky, které posilují jejich sociální kompetence.

Práce vychovatelek zahrnuje přímé výchovné působení v rozsahu hodin provozní doby družiny a nepřímou výchovnou činnost, která spočívá zejména v přípravě dalších aktivit a práci s dokumentací. Nepřímá výchovná činnost doplňuje pracovní úvazek. Vychovatelky se dále vzdělávají v akreditovaných kurzech, ale také formou samostudia. Spolupracují s třídními učitelkami a vedením školy. Mají povědomí a znají bezpečnostní předpisy pro práci s žáky.

2.4 Podmínky bezpečnosti a ochrany zdraví

Žáci jsou první den pobytu ve školní družině seznámeni se ŠŘ školní družiny. Také jsou v průběhu školního roku seznamováni s BZOP při pobytu v určitém prostředí, včetně vysvětlení možných následků nesprávného jednání. Dále jsou děti informováni a vedeni ke správnému používání nástrojů a předmětů denní potřeby, poučovani o zásadách správného chování ve škole, na veřejnosti, při pohybu po komunikacích, při sportovních aktivitách, a to nejen ve školním roce, ale i o prázdninách.

Průběžně jsou s nimi probírány, procvičovány a opakovány zásady poskytování první pomoci v případě úrazu včetně nezbytnosti ihned ohlásit každý úraz pedagogickému pracovníkovi. Zmíněno je i správné chování v případě požáru.

Za bezpečnost dětí ve ŠD odpovídá vychovatelka. V době realizace zájmových kroužků zodpovídá za zúčastnění dětí vedoucí zájmového kroužku.

Vychovatelky jsou pravidelně proškoleny o předpisech PO a BZOP. Dodržují bezpečnostní předpisy při práci. Povinností je učinit všechna možná opatření vedoucí k eliminaci rizika vzniku úrazu. Pokud dojde k úrazu, zajistí poskytnutí první pomoci a informují rodiče, z tohoto důvodu je nezbytné mít aktualizované kontakty na rodiče všech dětí. Dále je vyplněna příslušná dokumentace.

3. Charakteristika ŠVP

Školní vzdělávací program družiny při ZŠ a MŠ Krásná Hora je povinným veřejně přístupným dokumentem. Měl by sloužit pedagogům, rodičům, zřizovateli i kontrolním orgánům, jako náhled do činnosti ŠD. Jde o kolektivní dílo vychovatelky a ředitele školy. Jako výchozí bod posloužila analýza předchozí činnosti ŠD s následnými úpravami a doplněními. ŠVP bude s postupným ověřováním v praxi průběžně upravován, měněn a doplňován. Jeho dalším cílem je podat široké veřejnosti, zejména však rodičům svěřených dětí, co nejvěrnější zprávu o své činnosti. Obsahem ŠVP a cílem výchovy ve školní družině je výchova všestranně harmonicky rozvinutého jedince, s důrazem na relaxaci, rekreaci a zájmovou činnost.

3.1 Vzdělávací cíle

Cíle:

- rozvíjení žáka, jeho všeobecného učení a poznávání
- vedení žáka ke správnému řešení problémů a životních situací
- posilování komunikačních dovedností
- orientování se v mezilidských vztazích, osvojování si základních sociálních dovedností
- pochopení rovnoprávnosti a postavení člověka ve společnosti
- vychovávání k smysluplnému využívání volného času a vybavování žáků dostatkem námětů pro naplňování volného času
- kooperativa – skupinová práce, práce v týmu
- podpora osobnostního rozvoje žáka

3.2 Formy činností

Vyhláška o zájmovém vzdělávání stanovuje náplň práce v družině ve smyslu pravidelných činností, příležitostných akcí, spontánních aktivit, odpočinkových činností a přípravu na vyučování. Všechny uvedené okruhy jsou zařazeny do programu.

Svou funkci v péči o žáky v době mimoškolního vyučování naplňuje ŠD činnostmi, které jsou řazeny do následujících skupin:

Odpočinkové činnosti

Odpočinkové činnosti mají odstranit únavu. Do denního režimu se zařazují nejčastěji po obědě, popř. ráno pro žáky, kteří brzy vstávají, a dále dle potřeby. Jsou vyplněny společnou četbou, individuálními hrami, aktivním odpočinkem, pokud možno na čerstvém vzduchu, což vede ke kompenzaci jednostranné zátěže vzniklé během školního vyučování. Tuto funkci mohou také plnit klidové hry, či jiné klidné zájmové činnosti, poslechové činnosti, apod.

Rekreační činnosti

Rekreační činnosti slouží k regeneraci sil, převažuje v nich odpočinek aktivní s náročnějšími pohybovými prvky. Hry a spontánní činnosti mohou být rušnější, což nelze vždy považovat za nekázeň, ale za součást možné relaxace žáků po soustředění ve vyučování.

Zájmové činnosti

Zájmové činnosti rozvíjejí osobnost žáka. Umožňují žákům seberealizaci (popř. i kompenzaci možných školních neúspěchů), i další rozvoj pohybových dovedností a poznání. Mohou být zařazeny jako součást činnosti oddělení ŠD, jako řízená kolektivní nebo individuální činnost, jako organizovaná nebo spontánní aktivita. Zájmová činnost může být organizována pro vybraní žáky v různých oddělení v zájmovém útvaru, který vede vychovatelka ŠD či jiný pedagog nebo rodič.

Příprava na vyučování

Příprava na vyučování zahrnuje okruh činností související s plněním školních povinností, není však legislativně stanovena jako povinná činnost ŠD. Může mít některou z následujících forem:

- vypracovávání domácích úkolů pouze se souhlasem rodičů (tato činnost by měla být zařazována do denního režimu v souladu s křivkou výkonnosti žáka, tedy po odpočinkových činnostech, ne před 15. hodinou)
- zábavné procvičování učiva formou didaktických her (včetně řešení problémů), ověřování a upevňování školních poznatků v praxi při vycházkách, exkurzích a dalších činnostech

S předem daným, písemným souhlasem rodičů si děti mohou vypracovat domácí úkoly, vychovatelka pouze dohlíží, případné chyby neopravuje, pouze upozorní, že se chyba objevila, dítě ji eventuálně objeví a opraví samo. Vychovatelka ŠD si však vyhrazuje právo nepovolit žákovi vypracovat domácí úkol v případě přítomnosti většího počtu dětí v ŠD, náročnějšího programu, obsáhlosti a náročnosti domácího úkolu, nedostačující časové rezervy, případně v důsledku dalších okolností, které by mohly mít negativní dopad na kvalitu vypracování domácího úkolu.

Dále mohou děti hrát didaktické hry, jsou podnikány tematické vycházky, které upevňují a rozšiřují poznatky získané ve školním vyučování. Všechny tyto činnosti mají pouze doplňující charakter, v žádném případě nenahrazují klasickou výuku.

3.3 Podmínky pro vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Žákům se speciálními vzdělávacími potřebami je podle stupně a charakteru jejich znevýhodnění průběžně věnována individuální pozornost, je jim poskytnuta přiměřená pomoc a podpora při začleňování do kolektivu, jsou vyzdvihnuty jejich silné stránky, případná omezení nebo konkrétní neúspěchy nejsou nikterak komentovány. Ve stejném duchu vedeme i ostatní děti čímž rozvíjíme jejich sociální citění a přirozené vnímání rozdílných osobností ve společnosti u ostatních žáků. Je důležité umožnit těmto dětem vyniknout alespoň v dílčí aktivitě, umožnit zažít osobní úspěch, případně zažít úspěch prostřednictvím skupiny.

Pro rozvoj talentovaných jedinců nabízí školní družina další doplňkové aktivity, které se týkají oblasti jejich zájmů, jsou podporovány v účasti v mimoškolních aktivitách. Děti mohou pracovat na počítači, s naučnou literaturou, mohou se podílet na přípravě didaktických her, vyrobit didaktickou nástěnku nebo studijní materiál. Výtvarně nadaným jsou zadávány náročnější výtvarné práce, manuálně zručným jsou předpokládány například polytechnické stavebnice. Možnost rozvíjet své individuální dovednosti by měly mít děti pohybově nebo hudebně nadané.

Častým průvodním jevem u nadaných dětí bývají výkyvy v chování, což vychovatelka usměrňuje vždy s pedagogickým optimismem, taktně, avšak důsledně. Je důležité vést i tyto žáky k rovnému přístupu k méně nadaným spolužákům, k toleranci a ochotě pomáhat slabším. Není výjimkou, že vyniká-li žák v jedné oblasti, v jiné je průměrný.

4. Výchovně vzdělávací plán

4.1 Obsah vzdělávání (plány činností)

Cílem vzdělávání dětí ve školní družině je poskytnout základní náhled do problematiky člověka, společnosti, přírody, techniky, zdraví. Smyslem je, aby si děti utvořily představu o světě, ve kterém žijeme. Volíme témata, která nejvíce podněcují vlastní prožitky dětí, u nichž propojujeme herní činnosti s reálnými situacemi a upevňování prosociálních postojů.

4.2 Klíčové kompetence

Kompetence k učení

Žák se učí s chutí, získané vědomosti a dovednosti uplatňuje v praxi, vyhledává informace z různých zdrojů, klade si otázky, hledá na ně odpovědi, umí zhodnotit své výkony a prezentuje výsledky své práce.

Kompetence k řešení problémů

Započaté činnosti dokončuje, rozlišuje správná a chybná řešení a hledá nová, promýšlí a plánuje řešení problému, uvědomuje si zodpovědnost.

Kompetence sociální a interpersonální

Samostatně se rozhoduje, je odpovědný za své chování, rozpozná vhodné a nevhodné chování, vnímá nespravedlnost, agresivitu, šikanu a dovede se jim bránit. Ve skupině spolupracuje, je schopen respektovat jiné, je tolerantní k odlišnostem mezi lidmi.

Kompetence občanské

Uvědomuje si svá práva a povinnosti, dbá o své zdraví a bezpečí, chová se zodpovědně k sobě i k ostatním, odhaduje rizika svých nápadů, učí se plánovat, organizovat, řídit a hodnotit.

Kompetence pracovní

Využívá znalosti a zkušenosti získané ve všech vzdělávacích oblastech, používá bezpečně a účinně materiály, dodržuje vymezená pravidla, plní povinnosti a závazky.

4.3 Metody a formy práce

- Činnosti relaxační a odpočinkové
- Stolní a společenské hry
- Spontánní hry, volné hry a experimenty s materiálem a předměty
- Smyslové hry
- Tvořivé a konstruktivní hry
- Vyprávění, předčítání, společná četba
- Individuální i skupinové rozhovory
- Volné kreslení a modelování
- Zdravotně zaměřené činnosti
- Vycházky

5. Plán činností školní družiny

CELOROČNÍ TÉMATA:

září – SPOLEČNĚ SE SEZNAMUJEME

říjen – BAREVNÝ PODZIM

listopad – PŘÍRODA SE CHYSTÁ K ZIMNÍMU SPÁNKU

prosinec – VÁNOČNÍ ČAS

leden – ZIMNÍ RADOVÁNKY

únor – NAŠE TĚLO

březen – VÍTÁME JARO

duben – MOJE OBLÍBENÁ KNÍŽKA

květen – SVĚT ROSTLIN

červen – TĚŠÍME SE NA PRÁZDNINY

Září – SPOLEČNĚ SE SEZNAMUJEME

- Naše pravidla (tvorba pravidel ve třídě)
- Prázdninové zážitky
- 22.9. - začíná podzim
- První změny v podzimní přírodě
- 28.9. - sv. Václav
- Základy první pomoci

Říjen – BAREVNÝ BODZIM

- Pozorování podzimní přírody
- Tvoříme z přírodnin
- 20.10. - Den stromů
- 28.10. - státní svátek Vznik Československa (význam, tradice, státní symboly)
- Drakiáda
- Halloween

Listopad – PŘÍRODA SE CHYSTÁ K ZIMNÍMU SPÁNKU

- Dušičky
- 11.11. Sv. Martin (tradice, pranostiky, lampiónový průvod)
- Sametová revoluce (beseda, stezka)
- Příroda se chystá na zimu
- Já a moje zdraví

Prosinec – VÁNOČNÍ ČAS

- 5.12. sv. Mikuláš
- Adventní dílničky (výroba - děti s rodiči)
- 21.12. - začíná zima
- Advent a Vánoce - tradice, význam, zvyky
- Dopis Ježíškovi

Leden – ZIMNÍ RADOVÁNKY

- 6.1. - Tři králové
- Zimní sporty (poznáváme zimní sporty)
- Příroda a zvířata v zimě
- Základy první pomoci II.

Únor – NAŠE TĚLO

- Masopust – vyrábíme masky
- Poznáváme naše tělo
- Poznáváme naše smysly

Březen – VÍTÁME JARO

- Příroda se probouzí
- 21.3. - začíná jaro
- Výtvarné činnosti na téma jaro
- Třídění odpadů

Duben – MOJE OBLÍBENÁ KNÍŽKA

- Práce s knihou
- Povolání
- 17.4. - Velikonoce
- 22.4. - Den Země
- 30.4. - Čarodějnice

Květen - SVĚT ROSTLIN

- 1.5. - Máj
- Den matek
- Moje rodina
- Poznáváme rostliny (poznáváme léčivé rostliny, herbář)
- Dopravní výchova

Červen - TĚŠÍME SE NA PRÁZDNINY

- 1.6. - Mezinárodní den dětí
- 21.6. - začíná léto
- Den otců
- Moře a vše o něm
- Jaký jsem já a kamarádi (charakteristika vlastností dětí)

6. Vzdělávací oblasti

- MÍSTO, KDE ŽIJEME
- LIDÉ KOLEM NÁS
- LIDÉ A ČAS
- ROZMANITOST PŘÍRODY
- ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ

V Krásné Hoře dne 1.9.2023

.....
ředitelka školy